Paulo Coelho

NUGALĖTOJAS LIEKA VIENAS

Ištrauka

Žmonės niekada nebūna patenkinti. Jei turi mažai, nori daugiau. Jei turi daug, nori dar daugiau. Jei gauna dar daugiau, trokšta būti laimingi, kad ir mažu tenkindamiesi, tačiau nesugeba nė žingsnio žengti ta kryptimi.

Nejaugi jie nesupranta, kad taip paprasta pasiekti laimę? Štai pro šalį šmėkštelėjo mergina baltais marškinėliais ir firminiais džinsais. Kurgi ji taip skuba, kas jai neleidžia grožėtis skaisčia saulėta diena, žydra jūra, mažyliais vežimėliuose, pajūrio palmėmis?

„Nebėk, mergele! Vis tiek niekur nepabėgsi nuo dviejų žmogaus gyvenime svarbiausių dalykų: Dievo ir mirties. Dievas lydi kiekvieną tavo žingsnį apmaudaudamas, kad nekreipi dėmesio į gyvenimo stebuklą. O mirtis? Juk prabėgai pro lavoną ir nieko nepastebėjai.“

Igoris keliskart praėjo pro žmogžudystės vietą. Vienu metu jam dingtelėjo mintis, kad, šitaip vaikščiodamas gali sužadinti įtarimą, ir nutarė pasišalinti per deramą atstumą, kokius du šimtus metrų, ir stebėti iš ten, atsirėmęs į krantinės baliustradą ir užsidėjęs juodus akinius (jie nesukelia įtarimo, priešingai – jie ne tik patogūs saulėtą dieną, bet čia, garsenybių mieste, ir praverčia kaip tam tikras visuomeninės padėties požymis).

Keisčiausia, kad jau beveik vidurdienis ir niekas nepastebėjo lavono pagrindinėje gatvėje, vidury miesto, į kurį šiuo metu nukreiptas viso pasaulio dėmesys.

Štai pagaliau prie suoliuko prieina vyras su moterimi ir, matyt, supyksta. Ima šaukti ant Miegančiosios Gražuolės: vyriškis, tikriausiai jos tėvas, plūsta ją išvydęs, kad ji nedirba. Ima įnirtingai ją purtyti. Tuomet prie jos pasilenkia moteris užstodama visą vaizdą.

Igoris supranta, kas dabar turi atsitikti.

Moteris suklinka. Tėvas atšoka išsigandęs ir išsitraukia iš kišenės mobilųjį telefoną. Motina purto dukterį, bet ši guli be gyvybės požymių. Aplink buriasi praeiviai: dabar ir jis gali nusiimti tamsius akinius ir prieiti arčiau – dar vienas iš gausybės žioplių.

Motina rauda, apsikabinusi dukterį. Kažkoks jaunuolis atstumia ją į šalį ir bando daryti dirbtinį kvėpavimą iš burnos į burną, bet netrukus nustoja – Olivijos veidas jau lengvai pamėlęs.

- Greitąją! Skambinkit į greitąją!

Keli žmonės iškart renka tą patį numerį, visi suvokia, kokie jie reikalingi, svarbūs, paslaugūs. Tolumoje pasigirsta greitosios pagalbos automobilio kauksmas. Motina dar garsiau klykia, viena mergina

bando ją guosti ir raminti, bet ši stengiasi ištrūkti iš jos glėbio. Kažkas bando kelti mirusią merginą, sodinti ant suoliuko, kažkas kitas prašo jos neliesti – tegu guli, jau per vėlu imtis kokių nors priemonių.

- Perdozavo kvaišalų, kaip kažin ką, - šneka kažkas šalimais. - Ko gi tikėtis iš šiuolaikinio jaunimo!?

Kiti pritaria jam linkčiodami galvomis. Igoris abejingai stebi, kaip atvažiavę paramedikai traukia iš automobilio aparatūrą, bando paveikti širdį elektros šoku, o patyręs gydytojas žiūri netardamas nė žodžio, supranta, kad neįmanoma nieko padaryti, tačiau nieko nesako, kad visuomenė neapkaltintų aplaidumu jo kolegų. Jie paguldo Olivijos kūną ant neštuvų ir įstumia juos į automobilį, motina nesitraukia nuo dukters, medikai persitaria keliais žodžiais, leidžia jai važiuoti drauge ir staigiai pajuda iš vietos.

Prabėgo ne daugiau kaip penkios minutės, kai tėvai aptiko dukterį ir ją nusivežė greitosios pagalbos automobilis. Tėvas tebestovi apdujęs, neišmanydamas nei kur eiti, nei ką daryti. Nesuvokdamas, kuo jis atsieina mirusiai merginai, žmogus, ką tik šnekėjęs apie kvaišalų perdozavimą, pakartoja tuos pačius žodžius ir priduria:

- Neimkit į galvą, pone. Čia tokie dalykai atsitinka kas mielą dieną.

Tėvas nekreipia į jį dėmesio. Spokso tuščiomis akimis, sugniaužęs saujoje mobilųjį telefoną. Arba nesupranta, kas jam sakoma, arba nežino, kad mieste tokie dalykai atsitinka kas dieną, arba stovi ištiktas šoko, akimoju perkeliančio žmogų į nežinomą matmenį, kur nėra dvasinio skausmo.

Minia išsiskirsto taip pat greitai, kaip susirinko. Lieka tik du žmonės: vienas su telefonu rankoje, kitas su tamsiais akiniais.

- Ar pažįstate tą merginą? - klausia Igoris.

Jokio atsako.

Visų geriausia – pasekti kitų pavyzdžiu ir toliau vaikštinėti Kruazetės bulvaru, stebint, kas vyksta Kanuose saulėtu rytmečiu. Kaip ir merginos tėvas, jis nesuvokia, ką dabar jaučia iš tikrųjų, sunaikinęs pasaulį, kurio neįstengtų atkurti netgi būdamas visagalis. Ar Eva to verta? Ši mergina – jam žinoma, kad ji buvo vardu Olivija, ir tai labiausiai jį kankina, nes ji jau nebe vienas iš daugelio minioje šmėkštelėjusių veidų, gal būtų pagimdžiusi genijų, kuris gal būtų išradęs vaistus nuo vėžio arba paskelbęs naująją sandorą, idant pasaulyje pagaliau įsiviešpatautų taika ir ramybė. Jis nutraukė gyvybę ne tik vienam žmogui, bet ištisoms ateities kartoms, kurios būtų galėjusios prasidėti nuo mirusios merginos. Ką jis padarė? Nejaugi tai įmanoma pateisinti meile, nors ir kokia didi ir nesutramdoma ji būtų? Jis suklydo pasirinkdamas pirmąją auką. Žinia niekada nepateks į laikraščius ir nepasieks Evos.

Išmesk visa tai iš galvos: kas nubūta – kaip nebūta. Tu ketinai eiti dar toliau, tad nesustok. Mergina supras, kad mirė ne veltui, kad ji paaukota vardan didžios meilės. Apsižvalgyk, pasižiūrėk, kas vyksta mieste, laikykis kaip paprastas žmogus, nes jau ištvėrei visas kančias, kokias tau buvo skirta ištverti, ir dabar esi nusipelnęs gyventi ramiai ir patogiai. Mėgaukis kino festivaliu. Ruoškis.

Netgi vilkėdamas maudymosi kostiumu, vargu ar jis sugebėtų veikiai nusigauti iki jūros. Sprendžiant iš visa ko, kiekvienas viešbutis turi teisę į didelius paplūdimio plotus, kuriuos nustatė savo krėslais, paženklino savo emblemomis, užtvindė savo kelneriais ir sargybiniais, reikalaujančiais pateikti kambario raktą ar šiaip kokį įrodymą, kad gyveni tame viešbutyje. Šen bei ten dideliuose baltutėliuose paviljonuose pristatomi nauji kino filmai, naujos alaus ar grožio produktų rūšys. Ten žmonės apsirengę „paprastai“, kitaip sakant, vyrai dėvi beisbolo kepuraites, ryškius marškinėlius ir šviesias kelnes, o moterys – lengvas sukneles, puskelnes, aukštakulnius batelius, segi papuošalus.

Ir vieni, ir kiti privalo būtinai turėti tamsius akinius. Nei vieni, nei kiti beveik nerodo nuogo kūno, nes Superklasės atstovai jau per seni tokiems dalykams: bet koks mėginimas apsinuoginti gali pasirodyti juokingas ir netgi apgailėtinas.

Igoris pastebi dar vieną dalyką: jie niekada nesiskiria su mobiliuoju telefonu. Tai svarbiausias jų aprangos reikmuo.

Labai svarbu klausyti žinučių, kas minutę pertraukiant pokalbį ir atsiliepiant į visiškai neskubų skambutį arba renkant ilgus SMS tekstus. Seniai pamiršę, kad šios trys raidės reiškia „žinučių paslauga“ (angliškai – short message service), jie tarškina miniatiūrinę telefono klaviatūrą, lyg tai būtų rašomoji mašinėlė. Bene svarbu, kad rašyti nepatogu, gaišlu, nesveika pirštams? Ne vien tik Kanuose, bet ir visame pasaulyje kiekvieną akimirką eterį užtvindo tokios štai žinutės: „Sveika, širdele, atsibudau mąstydamas apie tave, kaip džiugu, kad tu esi mano gyvenime“, „Grįžtu po dešimties minučių, būk gera, pagamink pietus, patikrink, ar mano skalbiniai išvežti į skalbyklą“, „Pobūvis buvo toks linksmas, kad gali padvėsti iš nuobodulio, bet nebuvo kur dėtis, o kur tu dabar?“

Tokioms žinutėms surinkti prireikia ne mažiau kaip penkių minučių, nors viską pasakyti galima per dešimt sekundžių, bet toks jau pasaulis. Igoris puikiai tai žino: ne veltui uždirba šimtus milijonų tik todėl, kad telefonas – nebe bendravimo priemonė, o veikiau vilties gija, savotiška priemonė įsitikinti, kad esi ne vienas pasaulyje, ir parodyti visiems, koks esi svarbus.

Šis mechanizmas pasmerkia pasaulį visiškai silpnaprotystei. Londone sukurta išradinga sistema - viso labo už penkis eurus per mėnesį pokalbių centras kas trys minutės siunčia tau standartinę žinutę. Prieš susitikdamas su žmogumi, kuriam nori padaryti įspūdį, turi surinkti tam tikrą numerį ir aktyvuoti sistemą. Tada, kai šnekėsi su kuo nors, pasigirs skambutis, tu išsitrauksi iš kišenės telefoną, įsijungsi, greit perskaitysi žinutę ir pasakysi: neskubu, gali palaukti (aišku, kad neskubu, nes žinutėje – vos keli žodžiai: „jūsų prašymu“ ir laikas). Tavo pašnekovas suvoks, kad esi ne iš kelmo spirtas, ir derybos greičiau pajudės į priekį,

nes jis įsidės į galvą, kad kalba su labai užimtu žmogumi. Po trijų minučių pokalbį vėl pertrauks telefono skambutis, ateis nauja žinutė, padidės įtampa, ir tu galėsi nutarti, ką daryti: ar išjungti telefoną penkiolikai minučių, ar pameluoti, kad tau tikrai reikia pasikalbėti su interesantu, ir taip nusikratyti nemalonaus pašnekovo.

Tik vienu atveju mes sutinkame išjungti telefoną. Ne, anaiptol ne per dalykinius pietus, ne teatre, ne svarbiausią kino filmo peržiūros akimirką, ne klausydamiesi paties meistriškiausio arijos atlikimo operos teatre – tokiu metu ne kartą esame girdėję pragystant telefoną. Tik tuo atveju, kai lipdami į lėktuvą išgirstame įprastą melą: „Prašome išjungti savo mobiliuosius telefonus, kad jų signalai netrikdytų lėktuvo elektronikos veiklos“, - mes išsigąstame, patikėję, kad iš tikrųjų mūsų telefonas toks pavojingas.

Igoriui žinoma, kada buvo sukurtas šis mitas: prieš daugelį metų oro linijų bendrovės užsibrėžė tikslą įpratinti keleivius naudotis lėktuvuose prie krėslo įrengtais telefonais. Viena pokalbio minutė kainavo dešimt dolerių, nors buvo naudojama ta pati mobiliojo ryšio sistema. Aišku, nieko iš to neišėjo, bet mitas išliko – oro linijų bendrovės neišbraukė šio punkto iš draudimų sąrašo, ir, prieš lėktuvui pakylant, stiuardesės kaip paprastai ligi šiol perspėja keleivius. Niekam nežinoma, kad lėktuve visada du ar trys keleiviai neišjungia savo mobiliojo telefono. Kad nešiojamieji kompiuteriai turi ryšį su internetu per tą pačią sistemą, kuri naudojama mobiliesiems telefonams. Niekada nė vienoje pasaulio šalyje dėl to neįvyko lėktuvo katastrofų.

Dabar bandoma šią legendą sumoderninti, per daug negąsdinant keleivių, tačiau tarifą išlaikant to paties padebesių lygio: mobiliaisiais telefonais leidžiama naudotis per orlaivio navigacinę sistemą. Kaina keturiskart didesnė. Niekas nesugeba deramai paaiškinti, ką reiškia „orlaivio navigacinė sistema“. Vis dėlto, jeigu žmonės sutinka, kad juos taip išnaudotų, ką gi, jų valia.